

# Spis treści

|                                                                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>PRZEDMOWA</b> .....                                                                                                | XI |
| <b>1. WIZERUNEK ZDROWIA PUBLICZNEGO PO PANDEMII COVID-19</b> .....                                                    | 1  |
| <i>Aleksandra Tylus, Jolanta Grzebieluch</i>                                                                          |    |
| 1.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 1  |
| 1.2. Czym jest zdrowie publiczne? .....                                                                               | 2  |
| 1.3. Rola, funkcje i zadania zdrowia publicznego .....                                                                | 3  |
| 1.4. Wizerunek zdrowia publicznego .....                                                                              | 6  |
| 1.5. Rola mediów w kształtowaniu wizerunku zdrowia publicznego .....                                                  | 8  |
| 1.6. Zdrowie publiczne a pandemia COVID-19 .....                                                                      | 10 |
| 1.7. Wrocławskie badanie „Wizerunek zdrowia publicznego” .....                                                        | 10 |
| <b>2. KRYZYS DEMOGRAFICZNY I POPULACYJNY</b> .....                                                                    | 15 |
| <i>Katarzyna Połtyn-Zaradna, Alicja Basiak-Rasała, Katarzyna Zatońska</i>                                             |    |
| 2.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 15 |
| 2.2. Ludność Polski .....                                                                                             | 21 |
| <b>3. WPŁYW ZMIAN KLIMATU NA ZDROWIE CZŁOWIEKA: STRATEGIE ADAPTACYJNE I OGRANICZANIE ICH NEGATYWNEGO WPŁYWU</b> ..... | 27 |
| <i>Krystyna Pawlas</i>                                                                                                |    |
| 3.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 27 |
| 3.2. Skutki ocieplenia klimatu .....                                                                                  | 28 |
| 3.3. Bezpośrednie skutki zmian klimatu .....                                                                          | 30 |
| 3.4. Pośrednie skutki zdrowotne zmian klimatu .....                                                                   | 31 |
| <b>4. DIETA PLANETARNA</b> .....                                                                                      | 37 |
| <i>Alicja Basiak-Rasała</i>                                                                                           |    |
| 4.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 37 |
| 4.2. Wpływ produkcji żywności na klimat .....                                                                         | 38 |
| 4.3. Grupy produktów w diecie planetarnej .....                                                                       | 39 |
| 4.4. Dyskusja .....                                                                                                   | 46 |
| 4.5. Podsumowanie .....                                                                                               | 48 |
| <b>5. WYZWANIA ZDROWIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE MIGRACJI</b> .....                                                      | 53 |
| <i>Dagmara Gawel-Dąbrowska</i>                                                                                        |    |
| 5.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 53 |
| 5.2. Pojęcie migracji .....                                                                                           | 54 |
| 5.3. Miary i modele migracji w ujęciu statystycznym .....                                                             | 56 |
| 5.4. Zmiany w dynamice migracji w ujęciu historycznym .....                                                           | 58 |
| 5.5. Rozmiar migracji w skali globalnej .....                                                                         | 61 |
| 5.6. Wpływ migracji na systemy zdrowotne .....                                                                        | 62 |
| 5.7. Współpraca międzysektorowa na rzecz migracji .....                                                               | 63 |
| 5.8. Podsumowanie .....                                                                                               | 64 |

|                                                                                                                           |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>6. XXI WIEK – EPIDEMIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH – WYZWANIE DLA SYSTEMU ZDROWIA PUBLICZNEGO .....</b>                          | <b>67</b>  |
| <i>Dorota Kiedik</i>                                                                                                      |            |
| 6.1. Wprowadzenie .....                                                                                                   | 67         |
| 6.2. Czym różnią się choroby zakaźne i niezakaźne i jak te różnice wpływają na system ochrony zdrowia .....               | 68         |
| 6.3. Czynniki ryzyka chorób zakaźnych .....                                                                               | 69         |
| 6.4. Czynniki społeczne i międzynarodowy zasięg chorób zakaźnych .....                                                    | 70         |
| 6.5. Międzynarodowe regulacje w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego .....                                                 | 71         |
| 6.6. Zagrożenia dla zdrowia publicznego w zakresie chorób zakaźnych .....                                                 | 75         |
| 6.7. Wyzwania i strategie dla zdrowia publicznego w zakresie chorób zakaźnych .....                                       | 75         |
| <b>7. ZDROWIE PUBLICZNE A INTELIGENTNE MIASTA: JAK STWORZYĆ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA W AGLOMERACJI .....</b>                | <b>79</b>  |
| <i>Jolanta Grzebieluch, Paulina Grzebieluch</i>                                                                           |            |
| 7.1. Wprowadzenie .....                                                                                                   | 79         |
| 7.2. Zurbanizowany świat: wyzwania dla zdrowia publicznego .....                                                          | 80         |
| 7.3. Smart City .....                                                                                                     | 80         |
| 7.4. Smart City i ochrona zdrowia .....                                                                                   | 84         |
| 7.5. Podsumowanie .....                                                                                                   | 87         |
| <b>8. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ WYZWANIEM DLA ZDROWIA PUBLICZNEGO ...</b>                                                       | <b>91</b>  |
| <i>Iwona Mazur</i>                                                                                                        |            |
| 8.1. Wprowadzenie .....                                                                                                   | 91         |
| 8.2. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt (cel nr 3) .....                       | 95         |
| 8.3. Zdrowie publiczne jako jedno z wyzwań zrównoważonego rozwoju .....                                                   | 96         |
| 8.4. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju w Polsce .....                                                               | 97         |
| 8.5. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju w UE. Wskaźniki celów SDGs .....                                             | 100        |
| <b>9. CYFROWE DANE W ZDROWIU PUBLICZNYM .....</b>                                                                         | <b>103</b> |
| <i>Łukasz Rypicz</i>                                                                                                      |            |
| 9.1. Wprowadzenie .....                                                                                                   | 103        |
| 9.2. Zbieranie i analiza danych zdrowotnych .....                                                                         | 104        |
| 9.3. Dane a bezpieczeństwo populacji .....                                                                                | 106        |
| 9.4. Wykorzystanie danych z IoT (Internet of Things) w systemie ochrony zdrowia .....                                     | 108        |
| 9.5. Podsumowanie .....                                                                                                   | 111        |
| <b>10. BEZPIECZEŃSTWO PACJENTA JAKO GLOBALNE WYZWANIE ZDROWIA PUBLICZNEGO – MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH .....</b>  | <b>113</b> |
| <i>Izabela Witczak</i>                                                                                                    |            |
| 10.1. Wprowadzenie .....                                                                                                  | 113        |
| 10.2. Podstawowe definicje związane z bezpieczeństwem pacjenta .....                                                      | 113        |
| 10.3. Bezpieczeństwo pacjenta w polskim systemie prawnym .....                                                            | 118        |
| 10.4. Działalność Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia dla poprawy bezpieczeństwa pacjentów i personelu ..... | 120        |
| 10.5. Pozasądowy tryb dochodzenia roszczeń z tytułu zdarzeń medycznych .....                                              | 121        |



|                                                                                                                 |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 10.6. Ustawowy system kompensacji szkód medycznych w Polsce .....                                               | 124        |
| 10.7. Globalne działania na rzecz bezpieczeństwa pacjenta i personelu medycznego<br>– wybrane przykłady .....   | 125        |
| 10.8. Możliwości działań interwencyjnych dla bezpieczeństwa pacjenta w systemie<br>opieki zdrowotnej .....      | 126        |
| <b>11. ZAGROŻENIA RADIACYJNE JAKO POTENCJALNY PROBLEM<br/>ZDROWIA PUBLICZNEGO .....</b>                         | <b>129</b> |
| <i>Ewelina Beck, Rafał Poręba, Paweł Gać</i>                                                                    |            |
| 11.1. Wprowadzenie .....                                                                                        | 129        |
| 11.2. Rodzaje i źródła promieniowania .....                                                                     | 130        |
| 11.3. Skutki zdrowotne zagrożenia radiacyjnego .....                                                            | 132        |
| 11.4. Zagrożenie radiacyjne a populacje szczególnie wrażliwe .....                                              | 136        |
| 11.5. Ochrona radiologiczna .....                                                                               | 137        |
| 11.6. Monitorowanie i kontrola promieniowania .....                                                             | 140        |
| 11.7. Zarządzanie ryzykiem i kryzysowe reagowanie .....                                                         | 141        |
| 11.8. Zagrożenia radiacyjne jak problem zdrowia publicznego .....                                               | 143        |
| 11.9. Wnioski i podsumowanie .....                                                                              | 145        |
| <b>12. SPECYFIKA WRAŻLIWOŚCI OSÓB W PODESZŁYM WIEKU<br/>NA OTOCZENIE JAKO PROBLEM ZDROWIA PUBLICZNEGO .....</b> | <b>147</b> |
| <i>Anna Jakubowska-Martyniuk, Aleksandra Żórawik, Paweł Gać</i>                                                 |            |
| 12.1. Wprowadzenie .....                                                                                        | 147        |
| 12.2. Środowisko a starzenie się .....                                                                          | 147        |
| 12.3. Środowisko społeczne a potrzeby osób w wieku podeszłym .....                                              | 148        |
| 12.4. Sąsiedztwo jako społeczny czynnik środowiskowy a starzenie się .....                                      | 149        |
| 12.5. Środowisko a funkcje poznawcze osób w wieku podeszłym .....                                               | 149        |
| 12.6. Likwidacja barier środowiskowych, zielone otoczenie a starzenie się .....                                 | 152        |
| 12.7. Dostępność opieki zdrowotnej a starzenie się .....                                                        | 152        |
| 12.8. Podsumowanie .....                                                                                        | 153        |
| <b>13. LEKOOPORNOŚĆ W CHOROBAH ZAKAŻNYCH<br/>JAKO WYZWANIE ZDROWIA PUBLICZNEGO .....</b>                        | <b>155</b> |
| <i>Marek Tradecki</i>                                                                                           |            |
| 13.1. Wprowadzenie .....                                                                                        | 155        |
| 13.2. Superdrobnoustroje .....                                                                                  | 156        |
| 13.3. Czynniki predysponujące .....                                                                             | 156        |
| 13.4. Wpływ na leczenie ludzi .....                                                                             | 158        |
| 13.5. Dostępne metody walki .....                                                                               | 158        |
| <b>SKOROWIDZ .....</b>                                                                                          | <b>163</b> |